SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 16, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 16-го ГРУДНЯ 1988 Ч. 239. РІК XCV

КИЇВСЬКА ФІЛІЯ УГС ДОМАГАЄТЬСЯ ТРИЗУБА І ПРАПОРА

Ню Йорк (ЗП УГС). — 20-го листопада ц.р. відбулися установчі збори київської Філії Української Гельсінкської Спілки. Близько 70 учасників зборів одностайно підтримали Декларацію принципів УГС, опрацювали й ухвалили статут київської філії УГС, а також надіслали до Верховної Ради Української ССР таке звернення:

„Українські національні герб і прапор мають історію набагато славетнішу ніж офіційні, введені за Сталіна року 1949. Українські національні символи є найдавнішими з відомих теперішній науці не лише в Україні, а й у всій східній слов'янщині.

Тризуб був гербом Київської Руси, а після її розпаду він був спочатку гербом усіх руських князівств; найдовше без перерви він залишався в Новгородській державі, аж до захоплення Московським князівством року 1478. З тризубом наші предки ходили в бій проти печенігів та половців, з цим гербом новгородці на чолі з Олександром Невським розгромили в Невській битві року 1240 шведське військо, а в Льодовому побоїщі року 1242 на Чудському озері німецьких рицарів.

Блакитно-жовтий прапор уперше замайорів над Галицько-Волинським князівством, яке напередодні татаро-монгольської навали об'єднувало все більше українських земель, у тому числі й Київ. Під блакитно-жовтим прапором військо наших предків на чолі з Данилом Галицьким 1237-38 року перемогло німецьких рицарів Добжинського ордену під Дорогичином — центром Підляшшя (тепер Бялостоцьке воєвідство Польщі). Героїчна оборона киян проти війська хана Батия, очолювана воєводою Дмитром, йшла під блакитно-жовтим прапором. Тут він і впав разом зі стінами Десятинної церкви у грудні року 1240. Пізніше чужі влади були, як і хан Батий, проти блакитно-жовтого прапора і тризуба.

Сто сорок років тому — у жовтні 1848 року — Головна Руська Рада у Львові ухвалила за остаточні українські емблеми герб Романовичів (Золотого лева на блакитному тлі) і — жовто-блакитне сполучення кольорів як національне.

Київська філія Української Гельсінкської Спілки закликає Верховну Раду УССР вирішити проблему українських національних символів на користь українського народу".

МУЗИЧНО-ВОКАЛЬНИЙ ВЕЧІР В УЛМКЛЮБІ

Ню Йорк. — Український Літературно-Мистецький Клюб, 136 Друга авеню (Дім ОУВФронту), влаштовує у п'ятницю, 16-го грудня ц.р., о год. 7-ій вечора, музично-вокальний вечір під моттом „На вулиці скрипка грає" („Платівка для кожного"), стереофонічний запис концерту технічно найкращої платівки з України на мішаний, чоловічий та жіночий хори. Коментарі і пояснення: Теодор Тереп-Юськів.

В Трентоні влаштовують новорічну зустріч

Трентон, Н.Дж. (О. Фараонів). — Тут заплянoвано на суботу, 31-го грудня ц.р., Українсько-Американським Культурним Центром новорічну зустріч, у приміщеннях української православної церкви св. Юрія Переможця, 839 Ярдвілл-Аллентавн рд., в Ярдвіллі.

Початок забави о год. 9-ій вечора до 2-ої ранку. Вступ, що включатиме шампанське, зимний і горячий буфет — 35 дол. від особи. До танців приграватиме оркестра „Темпо".

За квитками і столиками слід звертатись до Оксани Микитин (609) 585-4036 і Ольги Фараонів (609) 882-9419.

ВАТИКАН РОЗВИВАЄ ДИПЛОМАТИЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ З РПЦЕРКВОЮ

Рим. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Роберто Суро інформує у числі з 14-го грудня ц.р., що в останніх кількох тижнях ватиканські офіційні чинники збільшили свою дипломатичну діяльність і розмови з представниками Російської Православної Церкви і дипломатами, які принагідно зупиняються тут і відвідують Папу Івана Павла II.

Метою посиленої дипломатії і розмов є добитись релігійної свободи для католиків в Совєтському Союзі. Від 15-го листопада ц.р., сам Папа вже зустрівся з трьома совєтськими делеґаціями, в першу чергу з представниками РПЦеркви, характеризуючи ці розмови, як продовження раніше розпочатого діялогу, на підставі якого було досягнуто і вияснено чимало справ, наприклад, Ватикан добився права висилки біблій до Совєтського Союзу і сателітних країн та виявив бажання допомогти ієрархії РПЦ в реорганізації і модернізації духовних семінарій.

Не зважаючи на те, що в Совєтському Союзі є відносно мало римо-католиків, які скористаються з полегш з переговорів і порозуміння між Ватиканом і Загорськом, осідком патріярха РП Церкви, але, як пише кореспондент Суро, Папа дуже часто заступається за права і леґалізацію Української Католицької Церкви, яка затримала свій східний обряд. Правда, РПЦерква не визнає католиків-уніятів, а російський уряд зліквідував адміністративну владу тієї Церкви на так званому Львівському соборі, очевидно, на зарядження Політбюра, правдоподібно самого Сталіна, але сама Церква існує пів-леґально, пів в катакомбах, має своїх єпископів і священиків, монаші чини, допоміжний адміністраційний персонал і коло п'ять мільйонів вірних.

Можливо тому, — каже кореспондент Р. Суро, — Папа вислав був велику ватиканську делеґацію до Москви на святкування 1000-річчя Християнства, як писала світова преса, не маючи відваги написати правди, або тенденційно перекручувала цю правду, бо жадного хрищення в Росії не було, христилась в 988 році Україна. Ватиканську делеґацію очолював секретар стану кардинал Аґостіно Касаролі, який опісля зустрічався з українцями-католиками. Приватно з ними зустрічалися також інші представники Папи і справа УКЦеркви мала бути навіть предметом формальних переговорів між Ватиканом і представниками московського патріяха Пімена.

Виглядає, — кажуть церковні спостерігачі, — що Ватикан і сам Папа послідовно ідуть до визначеної цілі, тобто до збільшення прав і леґальности католиків за Залізною заслоною.

АМЕРИКАНСЬКІ ЖУРНАЛІСТИ ВПЕРШЕ ВІДВІДАЛИ ПЕРМСЬКИЙ ТАБІР Ч. 35

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" з 13-го грудня ц.р. помістив в обширній новинці та у окремому репортажі враження двох журналістів цього щоденника із перших відвідин карного табору ч. 35 в СССР.

Тими журналістами були постійний кореспондент у Москві Філліп Тавбман і відомий політичний коментатор А.М.Розентол. Можливість для відвідин карного табору можна здається завдячувати саме А. Розентолові, що писав статті на тему обставин у в'язницях і карних таборах в СССР, якими викликав відповідь на сторінках „Ню Йорк Таймсу" совєтського прокуратора Івана Рахманіна, який заперечив, що в карних таборах обставини життя є жахливі. У слід за тим минулого місяця А. Розентол дістав дозвіл відвідати пермський табір ч. 35.

Як звітують оба американські журналісти, в останній хвилині І. Рахманін не хотів вже в Москві дати обіцяного дозволу на відвідини, але інтервенція журналіста із „Московських новостей" допомогла і А. Розентол, Ф. Тавбман та Катерін Фіцпатрик, голова товариства слідкування за Гельсінкськими угодами, вирушили в супроводі цілого штабу совєтських чиновників на такі перші відвідини.

Обидва американські журналісти звітують про те, як цілий цей горезвісний табір приготовано на такі відвідини. Ще перед їхнім приїздом звільнено або усунено з табору усіх тих політичних в'язнів, що їх суджено за 70-ою статтею Кримінального кодексу, під який підпадають наклепи на СССР та інші мнимі політичні провини. Але в таборі залишилися політичні в'язні, яких суджено за інші провини, зокрема за спроби втечі з СССР. Обидва американські журналісти з подивом і зворушенням описують відвагу в'язнів, яких їм довелося зустріти, бо всі вони, не

(Закінчення на стор 4)

ТРАГЕДІЯ У ВІРМЕНІЇ ЗРОСТАЄ

Москва. — Майже усі агентства світу і акредитовані в СССР кореспонденти обширно інформують тепер про трагедію вірменського народу після землетрусу, яка зростає з кожним днем. Совєтські засоби масової інформації повідомили 13-го і 14-го грудня, що вірмени, яким вдалося уникнути смерти від землетрусу і обвалу будинків, терплять тепер від великого холоду, який навістив їхню республіку. Бездомні отримали тільки маленьку частину шатер, решту привласнила собі совєтська армія, а місцеве населення замерзає на морозі. Ніхто, до речі, не спішиться його рятувати, совєтська бюрократична державна машина виявилась не здібна і неефективна діяти у часі стихійних нещасть.

„Ми, тиждень після землетрусу, який знищив наші міста і поселення майже на 80 відсотків, ще й досі змушені відгортати каміння, грузи, землю, дерева тощо власними руками. Немає навіть відповідних рукавиць, щоб не ранити руки рятівників. Армія займається тільки „наведенням порядку", але не наслідує західніх армій, які, у випадку таких й подібних нещасть, перерворюються зарядженням президентів чи головного командування в перші ударні рятівничі групи. Навіть привезеної зі Заходу техніки немає кому пустити в рух, бо бракує фахівців і... бракує охоти, а може навіть і зарядження з гори. Гора, тобто сам генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Міхаїл Ґорбачов, який у такому поспіху покинув Ню Йорк, бо треба, мовляв, рятувати потерпіле населення, виступив радше на мітинґу в оточенні численних своїх помічників і погрожував вірменам в Єревані, що „розправиться" з ними, бо вони в такій критичній хвилині „думають про національність", про ворожнечу до інших народів, замість рятувати власних співгромадян".

Температура у загроженому терені впала до 20 степенів нижче нуля за Цельзієм і тому не дивно, що поранені легко, старші особи, немовлята та інші не тільки хворіють від холоду, але й вмирають.

Представники міністерства закордонних справ СССР повідомили, що офіційна статистика смерти дотепер становить 55,000 осіб забитими, хоч міністер охорони здоров'я Євґеній Чазов заявляв кореспондентам день раніше, що загинуло понад 70,000 вірменів, в тому числі деяка кількість вояків, які саме тоді прибули до Вірменії і Азербайджану для „наведення порядку" в республіках. Понад 13,000 осіб були поранені і їх було перевезено до різних шпиталів в СССР, в залежності від поранення. Ґеннадій Ґерасімов заявив, що за останніх чотири дні з-під грузів було витягнуто 18,500 осіб. З них тільки 5,400 можна було врятувати. В районі землетрусу все більше й більше чути сморід з розкладу тіл, яких не було змоги ще похоронити. Можливо морози припинять цей процес розкладу, але всесоюзні власті побоюються вибуху епідемії хвороб. Більшість вірменів живуть на вільному воздусі і гріються при численних вогнях. „Наша країна така недорозвинена, що ми навіть не можемо допомогти своїм громадянам у наглій потребі", — написала газета „Труд". Немає питної води, каналізації. Голова Ради Міністрів СССР Ніколай Рижков признався під час розмови з кореспондентами, що нема зорганізованих і скоординованих заходів рятунку. Він обіцяв відбудову міст на протязі двох-трьох років за ціну п'ять, або більше більйонів карбованців.

Вірмени протестують також проти вивозу їхніх дітей до Москви й інших міст СССР. „Ми хочемо бачити їх назад на батьківщині, як тільки буде місце, щоб їх примістити", — заявили місцеві активісти. Московським шовіністам така постава вірменів не сподобалася, але інші повинні брати собі з неї приклад, — кажуть закордонні спостерігачі.

УРЯД ЗСА ПОГОДИВСЯ РОЗПОЧАТИ РОЗМОВИ З ПВО

Вашінгтон. — Президент З'єднаних Стейтів Америки Роналд Реґен уповноважнив Державний департамент розпочати формальний діялог з представниками Палестинської Визвольної Організації після того, як керівник тієї організації Ясір Арафат, виступаючи на спеціяльній сесії Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй у Женеві, визнав формально обидві резолюції у справі Ізраїля Ради Безпеки ООН чч.242 і 338, тобто право Ізраїля на самостійне існування і засудив усякі форми тероризму — індивідуального, групово-організаційного і державного.

Державний секретар ЗСА Джордж Шулц, виступивши коротко на пресовій конференції заявив, що він уповноважнив амбасадора ЗСА в Тунісі Роберта Г. Пеллетра зайнятись посередництвом між ПВО і урядом ЗСА і він, тобто його амбасадорське бюро, буде одиноким каналом через який проходитимуть покищо зв'язки Америки з палестинцями. При тому Шулц заявив, що встановлення діялогу в ніякому разі не означає, що Уряд ЗСА визнає декларацію незалежности Палестини, прийняту і проголошену Національною Радою для визволення Палестини в Тунісі. Шулц додав, що на думку президента Р. Реґена і новообраного президента Джорджа Буша, Я. Арафат сповнив усі три передумови для встановлення діялогу і тому немає потреби далі відтягати розмови з ним на тему Близького Сходу, які можуть принести тільки користь для зацікавлених сторін. Він, мабуть перший раз, вимінив Ізраїль, як державу, яка „існує під сонцем" і яка має право, як усі інші народи світу, на свою незалежність і самостійність.

Очевидно, Шулц й інші американські дипломати дали до зрозуміння, що це тільки „початок", „нова зміна" у відносинах на Близькому Сході і висловили думку, що ця зміна буде корисна для усіх сторін. Скликання міжнародної конференції, про яку на Генеральній асамблеї говорив Я. Арафат, не лежить ані в його компетенції, ані в компетенції навіть З'єднаних Стейтів Америки.

Реакція Ізраїля, зглядно теперішнього прем'єр-міністра Іцака Шаміра, була неґативною. В першу чергу Ізраїль не є готовий звільняти окуповані арабські землі, зокрема західній берег ріки Йордан і смугу Ґази. Єрусалим також не вірить в облесні заяви Арафата, який до речі, не контролює повністю усі фракції ПВО. Праві фракції напевно не признають арафатового визнання Ізраїля, як самостійної держави.

Американські жиди, яких тут в ЗСА є найбільше і вони найкраще зорганізовані, поділені у своїх оцінці нової ситуації. Вони хотіли б бачити замирення на Близькому Сході під контролею міжнародних чинників, в першу чергу ЗСА й інших великих держав.

Ізраїльська амбасада у Вашінгтоні навіть висловила розчарування зміною американської політики у відношенні до ПВО і Я. Арафата. Представники амбасади не вірять, що ці розмови принесуть якінебудь зміни для справи миру, навпаки, вони дадуть змогу ПВО розбудувати свої бази і накопичити зброю.

Окремі політичні спостерігачі й аналітики є однак іншої думки: Ізраїль також боїться заяви Арафата про державний тероризм, бо, наприклад, бомблення палестинських поселень і баз, жорстока поведінка ізраїльської армії на окупованих землях з арабами тощо, також може бути закваліфікована, як державний тероризм.

В кожному разі, як пише газета „Вашінґтон Пост", розпочалась нова ера у відносинах, а розвиток дальших подій залежатиме від розумних політиків.

Відбулися організаційні наради Округи УНС в Дітройті

На світлині (сидять, зліва): Ірена Прийма, Уляна Дячук, Роман Татарський і Михайло Бабій (почесний член Округи).

(Фото: Нестор Татарський)

Дітройт (Р.Л.). — Особливого характеру цим нарадам, які відбулися в суботу, 5-го листопада ц.р., надала представниця головного уряду УНС, головний касир Уляна Дячук. З признанням і вдячністю за її невтомну працю на союзовому і громадському полі, гостю привітав головний радний і голова Округи Роман Татарський, який також подав короткий перегляд організаційної праці Округи в 1988 році.

Загальні збори відбулись 31-го січня ц.р., які завдяки присутності головного секретаря Володимира Сохана були дуже будуючою союзовою подією. Нововибрана Управа підготовила концерт фолкльорного ансамблю „Барвінок" з Бразилії, який був дуже успішний і дав гостям 9,100 дол. приходу. Про приміщення для членів ансамблю подбала Ірена Прийма і інж. Степан Білий, про перекуску мгр Рома Дигдало і І. Прийма. Фінансами завідували касир Ярослав Базюк і Йосиф Постоловський, а сцену підготовив Володимир Дигдало. 24-го квітня ц.р. відбувся одноденний курс під керівництвом головного секретаря В. Сохана, який детально і вичерпно пояснив введені зміни в системі забезпечення плянів УНС. 16-го липня ц.р. відбулась зустріч активу Округи, з участю понад 50 осіб, де Р. Татарський розповів про наради Головного Уряду, а розвагову частину цієї пікнікової зустрічі перевели Василь Папіж, д-р Атанас Слюсарчук, Ольга Марушак та д-р Олександер Серафин. В кінці липня Стелла Федик, подібно як і попередніми роками, кермувала прогулькою союзових сеньйорів на Союзівку. Управа Округи подбала про нагороди випускників українознавчих шкіл та протягом року відбувала наради, щоб приготовитись до загальних, а зокрема до організаційних завдань.

Запрошена Р. Татарським до слова У. Дячук з признанням привітала присутній актив Округи, яка добре вив'язується із своїх

(Закінчення на стор. 4)

ЗУСТРІЧ ЗІ СВЯТИМ МИКОЛАЄМ У ВИППАНІ

Виппані, Н.Дж. — Зустріч з св. Миколаєм відбудеться тут в неділю, 18-го грудня ц.р., при церкві св. Івана Хрестителя, Джефферсон ровд, дорога ч. 10. Початок о год. 2-ій по полудні; небесна канцелярія буде відкрита від 1:30 по полудні (не приймають грошових дарунків для діте); опісля товариська зустріч.

У СВІТІ

ПРАВОЗАХИСНИКИ В МОСКВІ обвинуватили генерального секретаря ЦК КПСС і голову Президії Верховної Ради СССР Міхаїла Ґорбачова у брехні. Він, виступаючи на 43-ій сесії Генеральної асамблеї ООН, заявив, що в Совєтському Союзі немає більше політичних в'язнів. Алексaндер Подрабінек заявив кореспондентові „Вашінґтон Пост" в Москві Майклові Добсові, що за колючими дротами концтаборів, тюрем і спеціяльних психіятричних закладів знаходяться ще чимало політичних в'язнів. „Мене дещо здивувала заява М. Ґорбачова, — заявила американському журналістові Свєтлана Балашова, чоловік якої Вазиф Байланов відбуває кару в концтаборі за політичні справи. Подібно висловлювались також інші правозахисники, кажучи, що сидять ще люди у тюрмах, засуджені навіть на підставі 70-ої статті кримінального кодексу, за нібито образу совєтської соціялістичної системи і пропаґанду.

У ВАРШАВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ наступив зудар студентів з міліцією, у висліді якого п'ять міліціонерів були поранені. Поранені були також декілька студентів, а п'ятьох студентів міліція заарештувала. Зудар наступив після того, як приблизно 2,000 студентів вийшли на вулицю і почали демонстрацію для відзначення сьомої річниці введення у Польщі воєнного стану. Студенти несли плякати, зміст яких прославляв підпільну „Солідарність", інші вигукували, що без „Солідарности" не може бути свободи в Польщі. Міліція вживала гумові палиці, воду з пожежних машин, сльозоточний газ та інші засоби. Такі ж антиурядові демонстрації відбулися також в інших містах, зокрема у Вроцлаві, Ґданську, Кракові та інших.

КОРЕСПОНДЕНТ ПРЕСОВОГО агентства Ройтерса повідомив з Москви, що Леонід Кравченко, який в останніх трьох роках займав пост першого заступника голови міського комітету для справ радіомовлення і телевізії, був назначений керівником совєтського пресового аґентства ТАСС. В роках 1975-80 Кравченко був головним редактором „Строітельної Газети", а до 1985 року головним редактором газети „Труд". Кравченко зайняв місце недавно померлого керівника Сєргея Лосєва.

З ГОЛЛЯНДСЬКОГО МУЗЕЮ невідомі злодії вкрали три картини відомого маляра Ван Гога. Крадіж правдоподібно наступила у понеділок, 12-го грудня. Не зважаючи на алярмову систему і розшуки працівників музею й поліції, злодіям вдалося скритись. Музей побудований у великому парку обширом понад п'ять тисяч гектарів. Згідно з опінією знавців вартість картин приблизно коливається між 60 і 100 міл. долярів. Місцевість Отерльо розположена у прикордонній полосі із Західньою Німеччиною, але після крадежі усі дороги, які пересікають кордон, були закриті поліцією. Чи зможуть продати злодії вкрадені картини — треба сумніватися. Також їх неможливо держати в колекції без позначення. Інтерполь, тобто міжнародна поліція, розпочала розшук за картинами в цілій Европі.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКІ КОМПАНІЇ почали відкривати свої філії у країнах Третього світу та інших, щоб використати дешеву робочу силу. Забезпеченева компанія з Ню Йорку недавно відкрила свою філію в Ірляндії, оскільки виявила, що дешевше опрацьовувати різні форми в Ірляндії, ніж у ЗСА. Єдина альтернатива бідности в Ірляндії — це еміграція в інші країни. Тепер багато ірляндців можуть працювати в американській компанії, не виїжджаючи за кордон. Середня заробітня платня становить 160 дол. на тиждень. По ірляндських стандартах це досить висока платня, а по-американських стандартах така платня дає можливість компанії зекономити близько 30 відсотків заробітної платні. Такі заходи не врятують ірляндську економіку, але вони можуть стати першим кроком в напрямі до її поліпшення.

У ВІВТОРОК, 13-ГО ГРУДНЯ, в американській телевізії оголошено, що тепер будуть робитися спеціяльні аналізи на наявність віруса хвороби АІДС в крові новою методою, дуже простою і швидкою. Результати їх можна буде отримувати протягом п'яти-шести хвилин, в той час як тепер це займає не менше чотирьох годин, а результати люди можуть довідатись лише через кілька днів. Компанія яка винайшла новий спосіб виявлення вірусу, заявляє, що в домашніх умовах аналізу робити неможливо, хоч вона досить проста. Довідавшись про нову методу перевірки, багато американців висловлюють побажання, щоб інструменти і все необхідне для цього вільно продавалося в аптеках.

ПРЕДСТАВНИК ДЕПАРТАМЕНТУ енерґетики ЗСА Джим Боєр повідомив, що в неділю, 11-го грудня, на невадському полігоні Райнер Меза переведено вибух ядерного устрою на глибині 1,300 футів. Потужність його не перевищує 150 кілотонн, межу встановлену американо-совєтською угодою. За словами Боєра, випробування пройшло вдало, воно проводилося під кодовою назвою „Туманне відлуння" і мало на меті визначити ступінь знищення ворожих об'єктів при бомбардуванні з повітря.

В НЕДІЛЮ, 11-ГО ГРУДНЯ, була спроба захопити американський літак в дорозі із Сан-Уан до Маямі. Злочинець Фелікс Санчез пробрався до пілотської кабіни, заявив, що в його кишені граната і вимагав спрямувати літак в Гавану. Проте літак приземлився на летовищі Ямайки. Місцева служба безпеки арештувала Санчеза і виявила, що ніякої вибухівки в нього не було. Представник служби зв'язку летунської компанії Роберт Блаттнер повідомив, що Санчез свого часу прибув до Америки в числі „марієльських" біженців, коли Ф. Кастро разом з політичними в'язнями вислав до ЗСА сотні кримінальних злочинців.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ Ню Йорк Маріо Квомо пропонує наступного року збільшити податки на бензину, алькогольні напої та цигарки на суму 700 міл. дол.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ґорбачовська конституція — сталінський варіянт

Минулого тижня, як відомо, Верховна Рада СССР затвердила поправки до конституції і нове законодавство, що їх запропонував теперішній совєтський керівник — генеральний секретар ЦК КПСС голова Президії Верховної Ради Міхаїл Ґорбачов. Згідно з поясненням самого Ґорбачова і совєтських теоретиків, поправки до конституції відкривають „нову сторінку у розвитку Совєтського Союзу, яке спиратиметься на народно-демократичне самоуправління".

Александер Яковлєв, друга особа у Політбюрі після М. Ґорбачова і відповідальний член Центрального Комітету за справи міжнародної політики, заявив у розмові з кореспондентом газети „Ізвєстія", що зміни є великими досягненнями, зрушенням з місця застійної атмосфери і введення в життя „соціялістичної демократії", яка також запевнить економічні перетворення, та запевнить добробут для майбутніх поколінь.

У подібному тоні говорили в 1936 році творці сталінської конституції, яка в теорії, нема де правди діти, була вимріяним документом, якого не має ще й сьогодні багато народів світу, — кажуть аналітики і знавці підсовєтської проблематики. Сталінська конституція, подібно, як сьогодні ґорбачовська, ґарантувала право на працю, на відпочинок, на забезпечення старости, на освіту, медичне забезпечення, свободу слова, преси, зборів, демонстрацій, совісти тощо. Збаламучені комуністичними кличами комуністи і проґресисти за кордонами СССР вихваляли її (конституцію) на всі лади, але вона була документом обманства громадян і далека від щоденного життя, яке було жорстоким.

Тепер, а радше 1-го листопада 1988 року, прийнятий четвертий з черги варіянт конституції СССР, ґорбачовська версія, у якій теперішні автори змін і додатків, знову говорять про те саме: про свободу, слова, демократію, приватні сільські господарства, поправу життєвого рівня населення, „плюралізм" (совєтського зразка), бо головними заправителями все ще залишаються комуністичні лідери і покищо в самій системі Совєтського Союзу нічого не змінилося: він тоталітарний, під повною контролею КҐБ, однопартійний. Одним словом СССР й далі — „диявольська імперія", „імперія зла", як її раніше називав президент ЗСА Роналд Реґен й інші розумні політики на Заході.

Нова конституція створює Конґрес народних послів і „президента", але ним може стати тільки М. Ґорбачов. Отже, влада знову ж таки, як за Йосифа Сталіна, опинилася в руках однієї людини. І тому не дармо протестують естонці, лотиші, литовці, вірмени, азербайджанці, українці, грузини та інші, понад 100 різних народів і національностей, які в остаточному розрахунку напевно стануть початком кінця єдиної у світі комуно-московської імперії, що її на ім'я СССР.

Треба пам'ятати, що проти цих змін і додатків протестують навіть такі відомі особистості в академічному совєтському світі, як Андрей Сахаров, який знає чим уся ця „гра в демократію" закінчиться. Одного прекрасного дня М. Ґорбачов перетвориться в жорстокого диктатора, з метою далі поневолювати цілий ряд „приєднаний" народів.

Чи українцям в Україні і на поселеннях у вільному світі слід сподіватися корисних змін від цієї „ґорбачовської конституції"? Ні, і ще раз ні. На київському „троні" сидить і сидітиме відпоручник Кремля, типовий хахол В. Щербицький, чи йому подібні, бо Москва ніколи не погодиться на свободу для поневолених нею народів, адже ж тоді трісне, як миляна банька, їхня ідея імперської великости.

В СОВЄТСЬКІЙ ПРЕСІ ВСЕ частіше появляються голоси про те, щоб академікові А. Сахарову були повернені його високі звання та нагороди. Ось що з цього приводу недавно писав в „Оґоньку" читач журналу Віктор Лозинський, працівник Рязанського музею: „Публікації останнього часу, присвячені академікові Андреєві Сахарову, ставлять перед Академією наук СССР та й перед всіми нами запитання: чи не настав час клопотатися про повернення А. Д. Сахарову звання тричі героя соціялістичної праці та інших державних нагород? Судячи з усього, він заслужив їх чесною працею на благо Батьківщини на відміну від уже неодноразово названих у пресі 'товаришів', які заплямували Золоті Зірки Героїв діяльністю, цілком несумісною зі соціялізмом, благом народу, чистотою партійних рядів, елементарною людською поведінкою, нарешті".

Василь Сокіл

У ПУТАХ СТЕРЕОТИПНОГО МИСЛЕННЯ

II.

Через кілька хвилин своєї промови „за здравіє" доповідач переходить до „за упокой". „І все ж слід визнати, що народне господарство республіки багато в чому продовжує рух по екстенсивному шляху, зберігає в основному затратний характер".

„В промисловості непродуктивні витрати зросли на 20 процентів. По підприємствах Дежагропрому вони збільшилися на 210 відсотків, у Мінмісцевпромі та Мінхлібопродукті — на 130 і Мінліспромі — на 110 відсотків".

„1300 підприємств і організацій працюють збитково"...

— „Кожне п'яте підприємство знизило випуск продукції порівняно з минулим роком..."

— „Споживачі за 9 місяців цього року не одержали замовленої продукції на 1,9 мільярдів карбованців.

„За три роки п'ятирічки неосвоєно капітальних вкладень на 2,9 мільярдів карб".

Чимало сказано доповідачем про „все ще недостатній" рівень життя трудящих країни. Як і в часи брежнєвського хазяйнування винними в цьому виявляються „інертність, безвідповідальність та безгосподарність" „окремих" партійних та державних керівників деяких областей". Названо чергових „козлів відпущення", — зокрема, Вінницьку область, де за два останні роки не виконано пляну виробництва м'яса, молока та яєць. За споживанням цих продуктів область посідає останнє місце в республіці. В Одеській так само: споживання м'яса за цей рік на душу міського населення зменшилося на 3 з половиною кілограма, а молока і на 3,2 кг. А скільки реально споживає м'яса „душа населення України" лишається державною таємницею, однак на підставі деяких співставлень можна вирахувати: — теоретично не більше 30-35 на рік. Кажемо теоретично, бо ці кілограми вираховані зі загальної суми випродукованого м'яса, яке невідомо в якій кількості доходить до рота споживача.

Доповідач змушений признатися, що в крамницях „багатьох областей у продажу часто не буває борошна, олії, молока, рибних продуктів і навіть солі". „Напружена обстановка складається з забезпеченням населенню картоплі: недобрано по плану близько мільйона тонн (27 відсотків потреби).

Одне слово, як у естрадній пісенці співається: „А загалом усе гаразд, прекрасная маркізо!" На доказ цього перший секретар ЦК КПУ позадавався у доповіді: за підсумками Всесоюзного соціялістичного змагання за збільшення виробництва і заготівель продуктів тваринництва від жовтня минулого до липня нинішнього року, Москва визнала переможцем Українську Совєтську Республіку! Можна догадуватися, які успіхи в інших республіках.

Щоб люди не дуже зажурилися від „недоліків і прорахунків", доповідач поспішає порадувати: — „Довести в 1990 році споживання м'яса на душу населення до 73 кг". — „Вкінці 14-ої п'ятирічки (після 2000 року) забезпечити кожну сім'ю окремою квартирою, або індивідуальним будинком".

Як же виконати такі завдання? Розв'язання усіх проблем доповідач бачить не в реальному зацікавленні трудящих мас, а ... в організації низки партійних комісій. Тепер підвищення ефективности виробництва чекатимемо від комісії, керованій Урчукіним. А зголоднілий споживач буде нагодований зусиллями комісії, на чолі з головою уряду Масолом.

Якщо врахувати, що в склад цих комісій зібрано по кілька високопоставлених осіб, можна сподіватися великих досягнень бюрократичного апарату.

Перший секретар ЦК КПУ вимовив кілька критичних слів на адресу тих, хто воліє й далі притримуватися командно-адміністративного стилю. Але є успіхи. Вони такі: Секретаріят ЦК за дев'ять місяців цього року зменшив майже на чверть кількість прийнятих рішень, — на стільки ж скоротилася кількість вказівних директив, наказів, записок і довідок. Апарат ЦК скорочується на 30 відсотків (було всього 453, — а буде аж 320 канцеляристів!)

Невідомо, якою мірою реформується та скорочується карний апарат, проте в

(Закінчення на стор. 3)

Роман Кухар

УЛЮБЛЕНИЙ ДУШПАСТИР І СУСПІЛЬНИК

Св. п. о. Петро Хомин, митрофорний протоієрей, відійшов у вічність 22-го жовтня 1988 року в Торонто, Канада, на 99-му році праведного, трудолюбного життя. Наш незабутній духовник і зразковий громадянин, що став широковідомим як священик-катехит, журналіст, редактор, секретар Богословської Академії у Львові й автор наукових праць, народився 12-го липня 1890 року в Підністрянах Бібрецького повіту в Галичині.

Закінчивши народну школу в Ходорові, а середню в філії Академічної гімназії у Львові, молодий Петро студіював теологію у Львівському й Віденському університетах до 1916 року. Під час Першої світової війни діяв студент Хомин в національному підпіллі, працюючи водночас на становищі директора „Сільського господаря" в Жидачеві, де й у 1918 році перевів перебрання влади від Австрії в імені уряду УНР. Після польської окупації Західньої України, він подався в Чехо-Словаччину, де продовжував університетські студії, поширивши їх на науку права, в чеському університеті Брна. Деякий час працював судовим урядовцем в Хусті, на Закарпатті. У 1922 році повернувся до Львова, завершив студії теології і після рукоположення 12-го лютого 1923 року, висвятився на священика. Спочатку душпастирював у сільських парафіях деканату Стрілиськ, дописуючи в той же час до періодичних богословських видань. Уже в липні 1924 року зайняв становища сотрудника Преображенської церкви у Львові й почав теж виконувати обов'язки катехита у львівських середніх школах — Сестер Василіянок та в Академічній гімназії. Згодом, як катехит, навчав о. Хомин релігійні предмети в інших львівських школах — в українській Торговельній школі, в Державній технічній школі, в польській гімназії для учнів греко-католицького віровизнання у філії Академічної гімназії (від 1933 до 1939 рр), а від 1942 до 1944 року в обидвох українських гімназіях колишньої „Філії" й „Головної".

Крім своїх основних занять духовника, працював о. Хомин теж редактором журналу „Богословія", а від 1929 року став відповідальним редактором „Ниви", почитного органу нашого духовенства, де й містив свої статті й наукові праці.

Ще в 1928 році тогочасний ректор Богословської Академії о. д-р Йосиф Сліпий найменував о. Петра Хомина секретарем Академії й на тому становищі він відвідував унійні конференції в Пинську, католицький конґрес у Празі в 1936 році та Евхаристийний конґрес у Будапешті (в 1938 р.).

У серпні 1944 року о. П. Хомин виїхав з родиною на Захід, проживаючи деякий час у Відні, а тоді в Зальцбурзі, де працював і в управі нашої табірної гімназії.

В 1950 році еміґрував до Канади й поселився в Торонто, де душпастирював в українських католицьких церквах, спочатку у Свято-миколаївській церкві (до 1966 р.) сотрудником, тоді парохом в Соборі св. Йосафата й наприкінці (з 1969 р.) в церкві Св. Діви Марії аж до 1987 р., коли припинив свою віддану душпастирську службу із причини віку й недуги. В усі ті роки, поруч душпастирювання в Канаді, о. Хомин виконував і важливі суспільні завдання редактора українського Торонтонського тижневика „Наша Мета". На різних зупинках свого духовного покликання в краю й на еміґрації отримував наш заслужений священик-діяч відзначення за свою сповнену присвяти працю для добра Церкви й нашого народу. В 1931 році нагороджено його крилошанською відзнакою, в 1934 році отримав найменування на радника Митрополичої консисторії у Львові, а в лютому 1939 році Верховний Архиєпископ, Кардинал і Патріярх Йосиф Сліпий обрав його митратом. Митр. прот. Петро Хомин у крутежі неспокійних часів і своїх повсякчасних відповідальних обов'язків усе ж таки зумів написати і декілька значних наукових праць: „Церковне питання в Підкарпатській Україні" (1933), „Митрополит Йосиф В. Рутський та його освітні змагання" (1933), „Слов'янські Апостоли, свв. Кирило й Методій", крім чисельних статтей і розвідок на історичні, церковно-суспільні, літературні, мистецькі, театральні, музичні, а навіть спортові теми.

Отець Петро Хомин присвятив 66 років свого трудолюбного життя службі нашій Церкві й її віровизнавцям аж до самої смерти. В останній понтифікальній заупокійній Богослужбі 26-го жовтня відзначено й заслуги його довгого, багатоплідного життя. Тоді й вірні занесли перед вівтар Всевишнього молитви за упокій його шляхетної душі. Наш дорогий панотець Хомин залишив по собі дружину, сина Ростислава, племінницю і племінника й решту родини в краю й на еміґрації.

Світла постать провідного нашого душпастиря, видатного знавця канонічного церковного права і, над усе, братолюбної, розважливої й толерантної людини доброї волі залишиться назавжди в пам'яті його сучасників. Перед його ж вихованцями з Академічної гімназії у Львові ніколи не померкне ясний образ того завжди спокійного, лагідного, прихильного до учнів катехита, наділеного теплими батьківськими прикметами шкільного опікуна й виховника молоді. Проте ця лагідна людина з усією рішучістю й твердою послідовністю захищала правду законів Христової віри, невгнуто стояла при своїй національній Церкві супроти невпинних атак совєтського безбожного режиму й серед своїх вірних і шкільних учнів підносила високо у свідомості гідність громадян поневоленого, але ніколи духовно не загнузданого українського народу.

Роман Левицький

Небелиці діда Паляниці

(Три „пойти")

Від того дня, коли то дід Паляниця станув ногою на вільну землю Вашінґтона, добігає уже 40 років. Зараз на другий день, у неділеньку святую, уже дід виспівував на хорах у церкві „тропаки і кондаки" та читав „Апостола". Після Служби Божої усі парафіяни разом з отцем парохом зійшли в долину до „бейзменту на мітінґ". Голова церковного комітету проголосив: „Вел, ви будете в нас дякоучителем, будете мати „пейду" 60 „талярів" на місяць, а ваша „мисис" будуть „клінувати" в церкві і будуть мати 30 „талярів" на місяць, але ми будемо шукати для вашої „мисис" ще якусь іншу роботу. Згодом знайшли і „мисис" пішли робити до шапи".

Такою „сорокатою" мовою „по-нашому" говорили тоді наші старі еміґранти, а новоприбулі ще більш „сорокатою" мовою, залежно від того з якого села, міста, чи околиці хто виводився. Інакше говорили лемки, інакше гуцули, інакше подоляки, інакше київляни... А в церкві всі разом співали „язичієм", з цією тільки різницею, що „східняки" вимовляли часом московською вимовою, а „західняки" старогалицькою.

Дід Паляниця, тоді ще „молодежон", хоча з професією „дякоучителя", досі не мав нічого спільного, але як то кажуть „не святі горшки ліплять", швидко якось дав собі раду з дяківством, а в церковному хорі, то він залюбився з першої зустрічі. Понад 60 молодих хлопців і дівчат співали з ентузіязмом кожної неділі Службу Божу, на концертах з нагоди Першого листопада в осени і у честь Тараса Шевченка на весні, „давали представліня", влаштовували „пікніки" на дохід для церкви, танкові забави в „м'ясниці", запізнавалися з собою, зживалися і женилися між собою. Тоді ще в наших парафіях не було такого „дивовижжя", як нинішні т. зв. мішані подружжя.

Старші молодиці, себто заміжні жінки, ліпили на дохід для церкви вареники. Ніхто в Америці не потрафить виробити таких смачних вареників, як їх ліплять наші парафіяльні пирожниці! Тому то і попит на тоті вареники превеликий, а робітників мало. Не диво, що коли дід прийде купувати для себе „дазен" тих смаколиків, то пирожниці кожний раз заганяють діда до роботи, мовляв, їм треба і чоловічої помочі, от хоч би мити баняки, або двигати мішки з картоплею... Дід все жартом якось викрутився від роботи, купив свій „дозен" тай втікав.

Останньо то він умудрився в такий спосіб, що попросив свою сусідку, яка ходить ліпити вареники, щоб вона по протекції і секретно також йому купувала. Все йшло гладко аж поки сусідка не посварилася з „босихою", тобто начальницею над пирожницями, і перестала туди ходити... Рад-не-рад, пішов дід сам. Приходить, вітається чемно, бажає щастя, як воно водиться і просить продати йому „дазен" вареників, пів-на-пів, з картоплею і капустою. Босиха питає, чи дід має „ордер". Дід признався, що не має. Вона на те каже просто і виразно: „ми продаємо тільки тим, що наперед замовили!"

Пішов дід з нічим. Сумно йому стало на душі і на тілі...

Йдучи по місті, зайшов до свого стрижія. Стрижій людина фахова і поважна. Італієць з походження. Стовідсотковий католик. Римський! Першої кляси... З того приводу вважає себе за експерта у справах віри... Зразу помітив він дідів нещасний настрій і став випитувати, що до чого. Дід йому розказав усе до чиста, а стрижій на це каже: „Раз у вас вареники ліпляться на дохід для церкви, то ти повинен причинитися до цього Богоугодного діла своєю працею, інакше не заслужиш собі на небо"... Сумління загризло діда. Стрижій це помітив, побачивши в дзеркалі дідове нещасне обличчя, й питає діда, яка його професія. Дід каже, що він працює при церкві дяком, що кожної неділі співає, або диригує хором, що співає на всіх похоронах, і шлюбах, і хрестинах... Стрижій питає: „А як довго ти це робиш?" Дід каже, що вже 40 років... „Гей, чоловіче Божий, каже йому стрижій. Ти не журися нічим!... Ти за той час наробив вже тільки „пойнтів", що не мусиш навіть одного-однісінького вареника зліпити, а все одно підеш до неба!"

Зразу стало дідові на сумлінні легше, наче хто важкий камінь зняв йому з грудей. Пішов веселий до дому. Приходить, телефон дзвонить. Відзивається сусідка-пирожниця і каже, що вона знову вернулася до вареників, тай купила дідові „дазен", але що діда не було дома, то вона поклала їх у поштову скриньку... Вийняв дід вареники зо скриньки „мацає", ще теплі. Засів до пирування. Стало йому любо-любо... Якже воно так раптом усе повернулося до щасливого кінця?... І згадав дід, що це сьогодні день св. Миколая... І хоча його, того угодника Божого останньо у Ватикані офіційно скинули зо святого, то поправді він дальше між нашим народом виконує свою благодійну працю, і то ніхто інший, а він, добряга, післав дідові ці дарунки; для тіла вареники, а для душі „пойнти" за дяківство.

Роман С.Голіят

С. КУРОПАСЬ ПРО МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ

Степан Куропась, „Спогади з України й 60 років в Америці", Ню Йорк-Париж-Чикаго, 1988, накладом автора, 577 ст., ціна 30 дол.)

Коли на книжковому ринку появиться вартісна праця, то її треба привітати, тим більше, як вона має історичну вартість. Згадана вгорі книжка інж. Степана Куропася — це історія очевидця і учасника нашого минулого й сучасного.

Інженер Степан Куропась народився 1-го жовтня 1900 року в селі Селиськах, повіт Перемишль, у селянській родині Дмитра Куропася і Марії з дому Павліш. Степанові було чотири роки, а його братові Миколі було — два, коли померла їхня мати, залишивши сиротами п'ятеро дітей — двох хлопців і трьох дівчат. Наймолодше немовля — Катерина — померла, „бо не було чим її годувати, крім молока". Коли Степанові було 12 років, помер його батько, написавши в тестаменті, щоб поділити землю між дітьми, з чого йому припало два з половиною морґи поля.

У 1918 році, як студента гімназії в Перемишлі, Степана змобілізовано до австрійської армії; він брав участь в боях в Албанії, а відтак вступив у ряди Української Галицької Армії, яка боролася проти поляків. Після переходу УГА на територію Чехо-Словаччини, С. Куропась, як хорунжий УГА, присвятив свій час науці, здобуваючи в Празі диплом інженера-аґронома, працюючи після студій управителем дібр князя Ліхтенштайна.

За намовою приятелів С. Куропась залишив у 1924 році Чехо-Словаччину, повертаючись у свої родинні сторони. Його негайно покликано до польського війська, де він, як підпоручник кінноти, брав участь у так званому травневому перевороті 1926 року, після якого президент Войцеховський уступив, а владу перебрав маршалок Юзеф Пілсудський. Відбувши військову службу, Куропась коротко працював у „Сільському Господарі", аж до свого виїзду в 1927 році до З'єднаних Стейтів Америки.

Приїхавши до ЗСА, С. Куропась як член ОУН, включився в громадську роботу стрілецької іміґрації. Після програних Визвольних Змагань багато старшин УГА і Українських Січових Стрільців еміґрували до Америки й Канади. Одне з перших завдань еміґрантів було нести допомогу знищеному війною краєві. Вже в 1930 році інж. Куропась, як кур'єр ОУН, поїхав до Галичини й туди повіз зашиті в камізельці американські доляри, щоб покрити кошти оборони суджених польською владою членів ОУН. Виконавши своє припоручення, він повернувся до ЗСА й тут у 1933 році працював над тим, щоб влаштувати в Чикаго на Світовій виставці український павільйон, який тривав два роки й репрезентував Україну на рівні з іншими незалежними державами. Цю виставку „Століття поступу" відвідав полковник Євген Коновалець у товаристві Омеляна Грибівського-Сеника, і президент Герберт Гувер.

Вклад праці інж. Куропася у розбудову наших організацій на терені ЗСА — многогранний. Він був 25 років головним контролером Українського Народного Союзу, а вісім років заступником предсідника УНСоюзу. Коли перестало існувати Об'єднання Українських Організацій, і в 1940 році створено Український Конґресовий Комітет Америки — УККА, Куропась був секретарем конґресу, а коли заходами УККА в 1944 році створено ЗУАДК — Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, за допомогою якого після Другої світової війни прибули до ЗСА маси скитальців, то не один з них завдячує інж. Куропасеві допомогу.

Степан Куропась каже, що він весь час жив в атмосфері матірної ОУН. А коли прибув один із перших до ЗСА Ігнат Білинський, інформуючи членів ОДВУ, що провідником ОУН став Степан Бандера, то під його впливом Євген Ляхович тоді очолив ООЧСУ на Америку. Він був довголітнім визначним діячем СКВУ.

За свою віддану працю УККА нагородив інж. Куропася „Шевченківською грамотою волі", а на бенкеті в Чикаґо вшановано його і його родину назвою „Родини Року".

У домі інж. Куропася перебували представники ОУН: Сеник-Грибівський, полк. Роман Сушко, інж. Бойдуник та інж. Андрієвський.

Читач знайде у цій праці ряд статтей про діячів ОУН, ОДВУ, УНСоюзу, редакторів „Свободи". Інж. Куропась друкувався найбільше в „Свободі", де він протягом 25 років мав двічі в місяць „Чикаґську хроніку" як репортер УНСоюзу, як теж у таких публікаціях, як „Україна", а відтак „Самостійна Україна", де він був довший час її редактором; „Українське Слово"; „Нова Зоря"; „Українське Життя"; „Новий Шлях"; „Календарі Свободи"; „Сільський Господар", і неперіодичний гумористичний журнал „Віхоть" у Празі.

Іван Кедрин, передовий і заслужений редактор, так писав про С. Куропася з нагоди його 85-ліття: „Степан Куропась і його син Мирон тісно пов'язані з історією Українського Народного Союзу. Степан Куропась був заступником головного предсідника УНСоюзу за двох каденцій, і Мирон Куропась є заступником головного предсідника вже в другій каденції. Інж. Степан Куропась особливо відзначався завжди тією рисою вдачі, що прикметна тільки дуже інтеліґентним людям. Це вийнятково почуття гумору. Він вміє добре вести збори (а це теж хист, що його не всі мають). Його часто вибирали тостмайстром великих бенкетів і він вів їх, переплітаючи поважне з веселим, вплітаючи у свою місію предсідника різні анекдоти".

Інженер Куропась є досмертним членом Сенату ОУН. За його працю і розбудову ОДВУ — полковник Є. Коновалець нагородив його „Пропам'ятною відзнакою". Він також є почесним членом Головного Уряду УНСоюзу.

На одній зі сторінок згаданої його книжки знаходимо подяку голови НТШ д-ра Ярослава Падоха — інж. Степанові Куропасеві за його „щедрий ювілейний дар на НТШ, який допоміг нам набути новий дім, розбудувати бібліотеку й архів та скріпити нашу видавничу й наукову діяльність".

Немає тут нічого дивного, що коли інж. Куропась став емеритом-сеньйором, то багато місця на сторінках „Свободи" присвячував справам емеритів і їхнім з'їздам на Союзівці. Ця праця вказує, на його широке зацікавлення громадськими справами, яке він старався передати читачеві, як це було на терені ЗСА перед Другою світовою війною, і як це все виглядає сьогодні. Справам українського громадсько-політичного життя інж. Куропась присвятив доволі багато місця, головно таким організаціям, як: УКРада, УККА, ОУН, ПУН, ОбВУА, ЗУХ, МУН, а найбільше справам Українського Народного Союзу, для якого він віддав 33 роки конструктивної праці. Куропась уважає, що в УНСоюзі закоренилася жадоба влади. Члени Екзекутиви — колись менше, тепер більше — вважають себе досмертними членами Головного Уряду. І якби не монументальна праця д-ра Луки Мишуги альманах на 1934 рік, з приводу 40-річчя УНСоюзу, і книжка ред. Антона Драґана про УНСоюз з 1964 року, то хто знав би про тих усіх піонерів — робітників, що трудилися для УНСоюзу.

Там також читаємо, що після проголошення 30-го

(Закінчення на стор. 3)

С. Куропась...

(Закінчення зі ст. 2)

червня 1941 року Ярославом Стецьком українського правління у Львові, ФБІ почало нагінку на членів ОДВУ, обвинувачуючи їх усіх у співпраці з Німеччиною. Годішній голова УНСоюзу Микола Мурашко зарядив, щоб члени Головного Уряду виступили з ОДВУ. В той же час секретар УНСоюзу Євген Герман, майор американської армії, за професією учитель, голова ОДВУ, зрезиґнував із свого посту, а на його місце вибрано проф. Олександра Грановського. Куропась і Ляхович не резиґнували — залишившись надалі активними членами ОДВУ. Головна управа ОДВУ в Ню Йорку архів спалила, а архів інж. Куропася під час ревізії забрали працівники ФБІ і ніколи йому не повернули. Про ці справи докладніше описує у своїй праці тодішній секретар ОДВУ Євген Скоцко.

Ця праця ілюстрована численними знімками, які вказують на активну діяльність інж. Степана Куропася. Крім родинних світлин, ми бачимо Екзекутиву УНСоюзу, учасників 5-го з'їзду сеньйорів УНСоюзу, професорів і студентів Української Господарської Академії у Подєбрадах 1930 року та ряд інших визначних і заслужених діячів як УНСоюзу, так і громадсько-політичної роботи, які, за словами С. Куропася, спочивають на американських цвинтарях.

У кінцевому слові С. Куропась каже, що на основі спогадів людей можна творити історію, якщо такої ніхто не написав. Про життя американської України є мало спогадів. Він дякує вправному знатокові друкарського діла Анатолієві Домарацькому, який оформив це видання.

Хочеться вірити, що друге видання буде мати менше друкарських чортиків і показник імен — індекс.

У путах...

(Закінчення зі стор. 2)

республіці посилилося переслідування осіб та організацій, які активно і масово включилися у процес перебудови. Доповідач помовчав, які і скільки процесів готуються проти них, натомість бучно і голословно заговорив про створення правової держави, про демократизацію законодавства зі забезпеченням усіх прав людини.

Хоч це й не заслуга першого секретаря ЦК КПУ, він похвалився, що „триває реабілітація репресованих у 30-40 роках. Згадав він і незаконно покараних у 50-ті роки. А де ж ті, що посаджені в 70-ті роки, тобто, в роки чергового погрому передової української інтелігенції за часів правування Щербицького?

Невигідно і небезпечно згадувати про це першому секретареві.

А на цьому темному фоні цілком по-блюзнірськи звучать тепер його переможні реляції:

„За період від 1956 року в республіці реабілітовано 310,284 незаконно репресованих осіб".

Скільки ж тисяч лежить на партійній „совісти" винуватця цього беззаконня?

Далеко не всі тисячі в'язнів випущені з тюрем та заслань, а багато звільнених усе ще чекає реабілітації. Як сказав доповідач, „для активізації" цих справ створено ще одну комісію Політбюра ЦК КПУ. Певна річ, в складі цієї комісії не бачимо тих, кому по праву належить чесно і повно розслідувати ганебні справи і оприлюднити імена конкретних винуватців у загибелі і тортуруванні незаконно репресованих патріотів.

Не оминув В. Щербицький і „буржуазних націоналістів" О ні, зовсім не в зв'язку з реабілітаційним процесом. Зовсім навпаки. Видно, дуже непокоять його „білі плями" в історії, виявлення їх і заповнення цих плям правдивими фактами. Доповідач явно побоюється не лише ліквідації цих плям, за якими постають мученики, кращі сини українського народу, але головним чином тому, що одночасно з поверненням їх до історії, будуть проявлені, висвітлені „чорні плями" в історії і названі імена творців чорних справ.

Надто обережно торкнувся доповідач національного питання. Повторив, що воно успішно розв'язується... Може, він мав на увазі вибух національної свідомости у прибалтійських республіках? Нічого схожого. Жодного слова не сказав про це, наче нічого там не відбувається. А на Україні, за його словами, існують тільки недоліки і прорахунки. Вони, розумієте, призвели до „невиправданого" звуження застосування української мови. А хто ж досі виправдував плянумірне нищення української культури? Яку ролю в цьому злочині відігравав перший секретар ЦК КПУ?

Тепер він з натугою обмежується такими загальниками:

„Широкий громадський резонанс викликали виступи визначних письменників, публіцистів, учених з актуальних питань історичної і культурної спадщини, виховання й освіти, екології.

Марно сподіватися, що й секретар ЦК КПУ скаже з трибуни пленуму такі ж важливі слова, які б мали широкий громадський резонанс. На це ще він не готовий. Легше і зручніш йому вжити за брежнєвським і точніше, сталінським стереотипом не раз повторювані вигуки про „буржуазно-націоналістичну" загрозу. А її він вбачає зокрема в публікації редакцією „Літературної України" об'єктивно правдивої статті про історика Михайла Грушевського. Як це? Адже ж він був першим президентом Української Народної Республіки...

Неприємне враження справляє тон доповіді партійного главаря комуністів України. Не можна повірити в щирість його кінцевих висловлень: „Для кардинальної перебудови треба рішучіше зживати стереотипи, наполегливіше впроваджувати нові підходи..."

Єдине добре він сказав: „Кому ця наука не пішла на користь, того треба без зволікання знімати з керівних постів"...

А чи не краще було б, щоб хтось, тверезомислячи зрозумів свою неспроможність оволодіти новою наукою, добровільно пішов геть з керівного посту?

З нагоди 65-ліття д-ра М. Панчишина

25-го жовтня цього року сповнилося 65 років трудолюбивого життя д-ра Мар'яна Панчишина, довголітнього бібліотекаря УЛТПА, та примірного парафіянина парафії свв. Володимира і Ольги. З цієї нагоди Управа Українського Музею та Лікарського Архіву влаштувала йому гарне прийняття-обід з тортом і шампанським.

Д-р М. Панчишин з почесною Грамотою від архіву-бібліотеки УЛТПА.

На початку цього свята новий президент Українського Музею д-р Юрій Гриценяк вручив йому золоту відзнаку УЛТПА, а д-р Павло Пундій наділив його почесною грамотою від Архіву-Бібліотеки УЛТПА.

Після цього всі заспівали йому грімке многоліття, а представнички сестрицтва з парафії свв. Володимира і Ольги Орися Городиловська і Люба Шеремета вручили д-рові Панчишинові уродиновий дарунок.

Зворушений ювілят М. Панчишин сердечно подякував паням за прийняття і подарунки та всім учасникам на його уродиновім святі.

Народився д-р Мар'ян Панчишин 25-го жовтня 1923 р. в родині проф. д-ра Мар'яна і Ольги Панчишиних. Батько його був знаним лікарем інтерністом у Львові, співосновником і деканом медичного факультету Українського Тайного Університету, примарем на родної лічниці, а під час Другої світової війни ректором Львівського медичного інституту. На жаль, помер від передчасно на удар серця в 1943 р.

Мати його Ольга походила з патріотичної родини Кривокульських, була санітарним чотарем в УГА, а потім студіювала медицину у Львові, яку закінчила абсолюторією в австрійському університеті в Інсбруку.

Наш ювілят одержав дуже добру середню і медичну освіту у Львові, а потім в австрійських університетах у Ґрацу і Інсбруку.

В 1950 р. здав він успішно всі лікарські іспити і одержав диплом доктора медицини та приїхав з матір'ю і братом до Чикаґо. На жаль, через свої уроджені фізичні недомагання та часті захворування не міг працювати як лікар, але як медичний ляборант в лікарнях Кук Кавнті і Монт Сайнай в Чикаґо.

У 1965 році відійшов на хворобову пенсію, але далі по можності уділявся в церковному і лікарському житті. Від 1959 р. належить до Українського спортового Т-ва „Левів", де успішно вив'язувався з різних товариських обов'язків.

Від 1976 р. є членом парафіяльної ради, був два роки адміністратором „Церковного Вісника" та є активним членом братства св. Андрея Первозваного. Крім цього належить д-р Мар'ян до нашого лікарського Т-ва та часто помагає нашому скарбникові на лікарських сходинах й імпрезах.

Був він два роки адміністратором „Лікарського Вісника", а після зорганізування Лікарського архіву-бібліотеки виконує обов'язки бібліотекаря. Він виготовив індексові показчики до „Лікарського Вісника", катальогує лікарські книжки і журнали та допомагає архівареві в його праці.

З нагоди його 65-ліття складаємо йому щирі наші ґратуляції та побажання доброго здоров'я та сил для дальшої праці на добро нашої української громади в Чикаґо.

Д-р Павло Пундій

Збагачення мистецтвознавчої літератури

Переді мною книжка „Творчість Ірини Банах-Твердохліб". Книжка на люксусовому папері, видана Українською Могилянсько-Мазепинською Академією Наук, і має 206 сторінок. Теми: „Ірина Банах-Твердохліб" д-ра Богдана Стебельського, „Шановній Землячці в альбом" д-ра Михайла Лози і „Творчість Ірини Банах-Твердохліб — моя автобіографія" Ірини Банах-Твердохліб, надруковані українською і англійською мовими.

Ще в липні минулого року в моїй статті про мою подорож по ЗСА і Канаді поміщена на сторінках української преси, я вже був попередив, що незабаром вийде така цінна книжка. На сторінці 160 є репродукція картини „Блавати — волошки", якою мисткиня мене обдарувала під час мого побуту в Рочестері, де вона проживає, бо мисткиня враз зі своїм мужем кількаразово мене гостили у своєму домі.

Я не збираюся аналізувати вагу і вартість книги, бо замало визнаюся на такому мистецтві. А головно я, чи хтось інший, що ми можемо сказати більше, як це вже все сказав такий славний мистцтвознавець, як д-р Богдан Стебельський. Михайло Лоза та Іван Кедрин у своїй статті „На мистецькі теми", поміщеній на сторінках „Свободи".

Коли я гостював минулого року в домі мисткині, говорила вона мені про заплановане видання своєї книги. Вона сказала тоді: „Не знати, чи я зможу відібрати принаймні ту суму, яку я вложу у видання книги". І додала: „Не маю ніякого бажання, щоб аж осягнути будь-яку надвишку. Моїм бажанням є передати будучим поколінням те, що я здобула моєю невтомною наукою".

Як бачимо, який великий ідеал в мисткині Ірини Банах-Твердохліб. Вона не шукає заробітку. Її мета не є матеріяльний здобуток, а збагачення мистецької літератури.

Варта мати у своїй бібліотеці таку цінну книгу, і не тільки мистцям, але й аматорам і любителям цього мистецтва, бо це є великий скарб.

Д-р Михайло Рубінець

Перша українська „Захоронка" у Нюарку

В останніх роках все більше жінок-матерів працюють поза домом. Дуже часто заробітна платня голови родини не вистачає на утримання бажаного рівня життя родини. Молода мати часто з трудом знаходить відповідну опіку для її дошкільних дітей, на час, коли вона працює поза домом.

Тому гурт молодих матерів при українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя у Нюарку, Н. Дж., за ініціятивою виховної референтури Союзу Українок Америки приступив до заснування цілоденної „Захоронки" для дітей у віці від 2.5 до 6 року життя.

Парох української католицької церкви у Нюарку о. Богдан Лукія, ЧНІ, надзвичайно гарно поставився до цього проєкту, дав приміщення для захоронки, обіцяв допомогти матеріяльно; його постава до цієї справи уможливила серйозне плянування відкриття захоронки.

Ініціятивний комітет очолила Дарія Кнарвик, секретаркою є Линда Клебан, скарбником Марта Попович. Від Союзу Українок в склад комітету ввійшла Ольга Тритяк, виховна референтка, і Тереня Ракоча, голова 61-го Відділу у Випані, Н. Дж. Директорка української школи св. Івана Хрестителя у Нюарку, Н. Дж., сестра Марія Розмаринович, ЧСВВ, схвалила цей почин, заохотила до завершення проєкту, рівнож служить комітетові професійними порадами. В засаді узгіднено, що захоронка буде цілоденна, з українською мовою навчання, для дітей українського походження усіх віровизнань, за тижневою оплатою.

На оголошення у церковному бюлетені відгукнулося багато зацікавлених матерів. Це свідчить про велику потребу української захоронки, в якій діти під наглядом професійних учительок вже від 2,5 року життя зможуть вивчати і засвоювати українську мову у гурті своїх ровесників. Конечність відкриття наших українських захоронок не потребує більших пояснень і переконувань. Вже найвищий час, щоб ми заповнили ту прогалину у потребах української родини, яка хоче виховати дітей у свідомості свого походження. У нашій захоронці ми зможемо малу дитину навчити засад християнської моралі. За словами о. Богдана Лукія, „Праця у ділянці виховання дітей і молоді є для нашої громади підставова". Для Союзу Українок Америки вона є однією з найважніших.

Відкриття захоронки вимагає багато уважної і коштовної підготови. У тій ділянці є точні державні і стейтові закони. Комітет робить старання відкрити захоронку для дітей з початком 1989 року.

Просимо родичів, зацікавлених захоронкою, як рівно ж учительок передшкілля звертатися за інформаціями до голови комітету „Захоронки" Дарії Кнарвик, тел.: (201) 762-1305.

Ольга Тритяк,
виховна референтка СУА

Немає між нами щирого патріота

В суботу, 26-го листопада ц.р., відійшов у вічність бл. п. Юрій Торбич.

Панахиду і Парастас 29-го листопада в заведенні Литвина в Юніон, Н. Дж., і похоронні відправи в українській католицькій церкві в Нюарку, Н. Дж., і на цвинтарі Голівуд в Юніон відправив о. парох Богдан Лукій. При домовині покійного почесну сторожу сповняли члени комбатантських організацій зі своїми прапорами. Від ОБВУА прощав покійного Осип Труш і Маріян Кормило від друзів учасників визвольної боротьби за українську державність.

Юрій Торбич народився 1911 року в Малім Березнім на Карпатській Україні. Він зростав у патріотичній і релігійній українській родині і дістав добре національне виховання.

Пам'ятаючи українську державність з 1918 року і втрату цієї державности, завжди мріяв найкраще прислужитися своєму народові. Він прийшов до переконання, що нам треба вчитися орудувати зброєю для здобуття держави та набувати знання для служби порядку і безпеки. Це він набув у тодішніх окупантів Закарпаття чехів і в короткому часі у 1938-1939 роках брав активну участь у будові державности Карпатської України в рядах Карпатської Січи, а згодом очолював особисту охорону президента Карпатської України о. д-ра Августина Волошина.

В часі наступу мадярів на Карпатську Україну січовики по-геройськи боронили свою державу, але сили ворога, озброєного модерною зброєю, були не під силу малій слабо озброєній, з недостатнім вишколом Карпатській Січи. Мадярські гонведи жорстоко розправлялися з молодими січовиками.

Покійний з болем у серці покинув Закарпаття на короткий час, але раз ступивши на шлях служіння своєму народові, він далі в різні часи і в різних місцях передавав свій досвід в орудуванні зброєю у вишколі сторожів порядку і безпеки молодим українським патріотам.

Команча, Львів, Турка над Стриєм — це місця, де він затримувався на довше, а в багатьох містах чи містечках в Західній Україні покійний брав участь в перевірці справности в місцевих станицях.

Львівяни гордилися, почувши спів сотень молодих сторожів порядку, які машерували на Богослуження, співаючи пісню про червону калину. Багато із них пізніше пішли в ряди Української Повстанської Армії.

Покійний був надзвичайно активним, точним і здисциплінованим і цього вимагав від своїх підвладних.

Вороги України мадяри добре знали вартість покійного і боялися його появи на Закарпатті. Тому вліті 1944 р., коли Юрій з малою групою людей в мазепинках пробували переїхати зі Сянок до Ужока на Закарпаття, не хотіли пустити його, щоб не заворушилося населення на вид нових Січовиків. Переговори тривали один день і закінчилися тим, що мадяри таки пустили цю групу. Покійний відвідав своє рідне село, рідню і на короткий час залишив у батьків дружину Марію з малими діточками Юрком і Іреною, а сам з групою подався далі на захід. Коли ситуація стала загрозливою для родини покійного, українські підпільники допомогли родині виїхати в безпечне місце, де опісля Юрій з'єднався з ними, на Великдень, 6-го травня 1945 р. Коли творилася українська національна армія під командою ген. П. Шандрука, покійний зі своїми друзями зложив присягу вірно служити збройно українському народові.

В повоєнних часах у таборах біженців, а особливо в Ашафенбурзі він став зв'язковим старшиною на чотири табори, вишколював молодих ідейних людей.

Директори УННРА а потім ІРО ставилися до нього з респектом та довір'ям і часто користали з його порад та вказівок.

Большевицькі репатріяційні комісії декілька разів напастували табори біженців в Ашафенбурґу, але їм не вдалося насилу нікого вивезти „на родіну", а це у великій мірі завдяки покійному, його швидкій інтервенції в директорів таборів.

Тут, в Америці, ми знали покійного як доброго громадянина, примірного мужа, дбайливого батька, працьовитого та жертвенного.

Під час тризни збірку на нев'янучий вінок в пам'ять покійного Юрія на Фонд Оборони України перепровадив Микола Кузишин.

М. Кормило

Ірі відзначує Тисячоліття Християнства в Україні

Понад 1.000 людей зібралося в Ірі, Па. в римо-католицькій катедрі св. Петра на святочну Службу Божу. Священики в супроводі святочно вбраних дітей у вишиваних народних строях увійшли до катедрального храму.

Отець д-р Юліян Кубіні, парох місцевої парафії свв. Петра і Павла, пітсбурзької Дієцезії, відправив святочну Службу Божу в супроводі о. д-ра І. Тилявського, пароха української католицької церкви св. Покрови у Пармі Огайо, отця Романа Ґаладзи з української католицької церкви в Бремтоні, Онт., отця Петра Ґаладзи з Нотр Дам університету, диякона Дейвида Кеннеді з парафії в Бремтоні і отця В. Бібела з місцевої парафії.

Співав хор української католицької парафії св. Покрови з Парми під керівництвом інж. Зенона Мягкого. Святочну проповідь виголосив о. П. Ґаладза, в якій влучно пов'язав цю для нас історичну дату з нинішним положенням Української Католицької Церкви в Україні і значення цієї дати для нас усіх у вільному світі.

Після Служби Божої священики, хор і місцева громада зійшлися на полуденок з залі катедральної школи. Присутні були також представники місцевих і стейтових урядів. Мистецьку програму збагатив виступ молодечого танцювального ансамблю „Ватра" з Брамтону. Чудове виконання всіх точок у великій мірі причинилося до вдало переведеної програми.

Місцева преса, як також телевізія, подали приємні репортажі.

Успіх нашого свята треба завдячувати солідній праці всіх членів місцевого святочного комітету. Спеціяльну подяку складаємо отцеві д-рові І. Тилявському разом з хором парафії св. Покрови за підтримку і участь в нашому святі.

Р. Свистун

Празник у Фініксі

Як і кожного року, так і в цей рік парафіяни української католицької церкви Успення Пречистої Діви Марії у Фініксі, Аріз., відсвяткували свій празник обідом під зарядом Сестрицтва на чолі з Мирославою Михайлів. Заля була виповнена; бо отець крилошанин М. Олешко, що у той час сповняв ролю пароха, злагодив несподіванку для парафіян.

Отець М. Олешко попросив співачку і сатиристку Мирославу Крук взяти участь у мистецькій програмі.

Перед обідом понісся голос із головного стола, теплого кольору мецосопрано, акапела „Отче наш". М. Крук відспівала молитву, а парафіяни вслухувалися в неї шепотом і собі молилися.

Голова церковного комітету інж. Михайло Дидик коротко представив мисткиню М. Крук. Він інформував, що сатира М. Крук, під псевдом Марії Сон, написана для 25-ліття парафії Успення Пречистої Діви Марії у Фініксі щоб у сміху з'єднати людей. Дальше голова говорив, що програма М. Крук почнеться гумористичною піснею про курочку, а друга пісня про залюбленого.

Її спів і сатира є майстерного артистичного виконання, навіть для найбільш вибагливого глядача. Цілу годину мисткиня розважала присутніх, багато з яких почули про себе.

Подиву гідним є вміння мисткині влучно відкрити характери людей у веселому насвітленні.

На закінчення сатири вона сказала: „Видано десять заповідей всечесної української громади у Фініксі". Кожна із заповідей представляла у гуморі стан громади і поправки на майбутнє. В останній заповіді говориться, що прийнято членами гимн „Де згода в сімействі". Закінчуючи свій виступ мисткиня М. Крук попросила всіх відспівати той гимн. Ціла заля під її диригентурою закінчила імпрезу гучним співом „Де згода в сімействі там мир і тишина".

Слід підкреслити, що на цій імпрезі були гості, між ними, на запрошення д-ра Степана Михайлова, був американець історик проф. Ричард Венек, слов'янського роду. Проф. Венек є великим приятелем українців і часто на своїх викладах історії західної культури говорить про Україну і українську культуру. З приємністю українські студенти учащають його лекції (Іренка Ванька, Леся Рубсамин, Надя Таско, Ґеня Чопівська, Мирося Михайлів і інші). Д-р С. Михайлів тихцем пояснював проф. Венекові цілий перебіг імпрези.

Інж. М. Дидик

Американські...

(Закінчення зі стор. 1)

боячись наслідків своїх слів старалися сказати несподіваним гостям про те, що все що вони бачать зроблено для них „на показ" і хотіли оповісти про свої страждання. Навіть ці в'язні, яких на час перебування в таборі американської делеґації замкнули у лікарню, буцімто тому, що вони хворі на заразливу інфлюенцу, старалися через вікно порозумітися з журналістами і просити з ними побачення. Усі зустрічні з відвагою, яку американські журналісти подивляли, говорили про несправедливе ув'язнення, про погані обставини в таборі і муки з приводу холоду, хоча підкреслювали, що за ці слова їх чекає кара.

А. Розентол пише у своєму протясаючому репортажі, що він цього дня відвідин ніколи не забуде, як і не забудуть його совєтські чиновники, які ніяк не могли зрозуміти такої ситуації, в якій чужинці ставили у карному таборі питання в'язню, а ці на них відважно відповідали. Виглядало, на думку А. Розентола, що старшини в таборі більше були переляканні, як в'язні, а зокрема комендант табору, якому І. Рахманін звертав увагу, щоб він не карав в'язнів за те, що вони сказали американським журналістам. В'язні, які говорили з американцями, ясно заявляли, що вони напевно будуть покарані за ці розмови, але вони були щасливі, що могли побачити цих чужих, вільних людей.

В обох репортажах американські журналісти вичислюють поіменно прізвища в'язнів, з якими їм довелося говорити: Валерій Смірнов, Александер Голдович, Руслан Кентечієв, Вячеслав Черепанов, Богдан Климчак.

День перед відвідинами в пермському таборі ч. 35, в дні 8-го грудня ц.р., Міхаїл Ґорбачов заявив, що всі політичні в'язні, суджені за статтею ч. 70 вже є звільнені.

Свято Покрови у Сан Дієґо

У кінці жовтня українська громада Сан Дієґо завершила ювілейні відзначення славного Тисячоліття спільним святкуванням храмового дня з місцевою православною громадою св. Покрови. Свято відбулося 29-го жовтня в церкві та залі грецької православної парафії св. Спиридона.

Урочисту Богослужбу відправили о. декан Степан Галик, о. прот. Олексій Лімонченко і о. Григорій Волковинський у супроводі громадського хору під керівництвом диригента Сергія Гейзлера. Присутніми на Службі Божій та прийнятті були майже всі парафіяни української католицької церкви разом із своїми духовниками о. кан. Андрієм Микитою і Михайлом Курилом.

На запрошення ювілейного Комітету прибув відомий правозахисник Петро Рубан, якого присутні привітали вставанням із місць і тривалими оплесками. Насвітливши минулий і сучасний стан на Батьківщині, він висловив оптимістичні сподівання перемоги ідей національної волі та справедливості в Україні.

Голова ювілейного комітету відзначення 1000-ліття Хрищення Руси-України інж. Ярослав Сисин підкреслив успіхи ювілейного святкування в місцевій громаді, що створило атмосферу дружньої співпраці. Із словами теплих привітів виступили о. прот. О. Лімонченко із Сан Франсиско, настоятель грецької громади о. К. Константінос, парох українців-католиків о. канонік Андрій Микита і настоятель парафії св. Андрія в Лос Анджелес о. прот. Степан Галик.

Мистецькою прикрасою свята був виступ бандуриста Романа Рітачки із своїми учнями Христиною і Матвієм Кушнірами. Співачка Леся Цюра у супроводі піяніста Богдана Гейзлера майстерно виконала „Думки" Степового і „Елеґію" Майбороди. Громадський хор під керівництвом дир. Сергія Гейзлера проспівав ряд творів з української духовно-музичної скарбниці, що віддзеркалюють глибоке поєднання національних і християнських мотивів української культури.

Свято закінчилося молитвою із „Запорожця за Дунаєм" у виконанні солістки Лесі Цюри в супроводі піяніста Богдана Гейзлера та загальним співом національного гимну.

О. Захарів

ЯЛИНКА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Метрополітальний Відділ Товариства Українських Інженерів в Ню Йорку і Метрополітальний Відділ Товариства Українських Лікарів П.А. в Ню Йорку влаштовують для своїх членів та їхніх приятелів традиційну ялинку, що відбудеться тут в суботу, 17-го грудня ц.р., о год.л 7-ій вечора в приміщеннях Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця. Програмою проводитиме Любомир Калинич. По програмі перекуска і весела товариська гутірка. Датoк на покриття коштів 10 дол. від особи.

Відбулися...

(Закінчення зі стор. 1)

обов'язків та видала зі своїх рядів організатора-першуна на цілу Америку і Канаду — в особі д-ра А. Слюсарчука, який до кінця вересня ц.р. придбав 40 нових членів. Успішними організаторами були також: Петро Залуга — 8, Роман Татарський — 7, Ярослав Базюк — 5, Григорій Корбяк — 5, О. Марущак — 5. В день організаційних нарад чотири аплікації подала С. Федик. До кінця вересня Округа придбала 77 нових членів на загальну суму забезпечення 510,000 дол., пересічно 6,623 дол. на особу. В тому часі в ЗСА і Канаді придбано 844 нових членів, на суму 6,063,000 дол., або пересічно 7,184 дол. на особу. Майно УНС осягнуло суму 62,536,859 дол., при чому У. Дячук пригадала, що згідно зі загально прийнятими правилами книговедення, вартість Союзівки та будинку УНС подані на основі коштів придбання, будови та розбудови, а не на основі сьогоднішньої ринкової вартости, яка є багато вища. Вправді Союзівка ще дальше рік-річно вимагає додаткового вкладу гроша, щоб підвищити безпеку, вигоду та обслугу гостей.

У. Дячук розповіла теж обширно про братську діяльність УНС, а саме: працю над індексом „Свободи", допомогу у виданні книжки д-ра Д. Марплса про Чорнобиль; передрук англомовної Енциклопедії Українознавства обох томів коштом 75,000 дол.; закуп 600 примірників книжки „Тисячоліття українських церков"; дотації на суму 59,000 дол. в дітройтській Окрузі — Капеля Бандуристів отримала 1,000 дол., а Музей 300 дол.; нагороди випускникам українознавчих шкіл (дітройтська Округа отримала 325 дол.); 141 стипендій на суму 115,000 дол. (Округа отримала 21 стипендій на суму 7,200 дол.); посилення редакційного складу „Свободи" — Микола і Раїса Руденки; побільшення тиражу „Українського Тижневика", який розсилається безкоштовно всім конґресменам і сенаторам в ЗСА і в Канаді; відкриття бюра у Вашінґтоні, де Евген Іванців та Іван Кунь, між іншими справами, вже стараються, щоб перепис населення в 1990 році дав кращу нагоду охопити число українців в ЗСА; поміж у концертуванні українських заграничних ансамблів; активну участь у відзначенні 1000-ліття Християнства України та конкурс для дітей на тему 1000-ліття Християнства.

Головний касир розповіла присутнім також про свою працю в Крайовому Комітеті Тисячоліття Християнства в Україні, подякувала за поміч в розпродажі жетонів, а на завершення своєї доповіді звернулась до активу Округи з гарячим проханням допомогти Головному Урядові знайти постійних організаторів, які дістануть повну допомогу у вишколі та одержанні ліцензій, а умови платні будуть в прямому відношенні до осягів. Свій виступ гостя закінчила заохотою і побажанням Окрузі Дітройту придбати до кінця року стільки нових членів, щоб стати Першуном УНС.

Р. Татарський подякував гості за побажання та за багату відомостями і думками доповідь, а тоді запросив приявних голоситись до слова з питаннями, думками та порадами.

До слова зголосились: д-р А. Слюсарчук, Степан Віхар, Петро Семеґен, д-р О. Серафин, мґр Р. Дигдало, Михайло Бабій, Роман Куропась, Василь Паліж та О.Марущак. У цій виміні думок порушено організаційні і видавничі справи УНС та громадські справи, як Тисячоліття Християнства та недалекий конґрес СКВУ.

На закінчення ділової частини нарад Р. Татарський ще раз від себе і від цілого активу Округи подякував гості за відвідини, а до всіх організаторів, секретарів та членів Окружного Комітету і відділових управ звернувся з подякою за дотеперішню повну співпрацю та з проханням з новою вірою і завзяттям стати в одну лаву та взятись до праці, щоб Округа та УНС дальше росли і розвивались.

По діловій частині учасники організаційних нарад продовжували дружні розмови при смачній вечері в заряді жінок.

Шановні Секретарі та Організатори УНС!

Членська кампанія 1988 року кінчається з 30-им грудня. Тому аплікації нових членів прийматиме Головна Канцелярія тільки до 30-го грудня 1988 року.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та виплати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 30-го грудня 1988 року

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС